

A decorative graphic on the right side of the page features several question marks. There is a large, solid green question mark in the center, surrounded by several smaller, semi-transparent green circles, each containing a white question mark. The circles vary in size and opacity, creating a layered effect.

Medikamentózna interrupcia v globálnom kontexte: Najčastejšie kladené otázky

Slovenský preklad originálneho anglického textu:

Medication Abortion in Global Context: Frequently Asked Questions.
Center for Reproductive Rights.

Medikamentózna interrupcia v globálnom kontexte: Najčastejšie kladené otázky

©Možnosť voľby 2024

Preklad anglického textu do slovenského jazyka realizovalo občianske združenie Možnosť voľby. Tento preklad nebol vytvorený Centrom pre reprodukčné práva (Center for Reproductive Rights) a Centrum pre reprodukčné práva nezodpovedá za obsah ani presnosť tohto prekladu.

Originálny anglický text: Medication Abortion in Global Context: Frequently Asked Questions. Center for Reproductive Rights.

Originálne anglický text je dostupný na: <https://reproductiverights.org/medication-abortion-faq/>

Preložila: Petra Sliepková

Editovala: Eva Trojanová

Grafická úprava: Marta Gálvez Riudor

Preklad realizovala: Možnosť voľby o.z., Medená 5, 811 02 Bratislava

www.moznostvolby.sk

www.facebook.com/MoznostVolby

www.instagram.com/moznost_volby

Medikamentózna interrupcia v globálnom kontexte: Najčastejšie kladené otázky

Odpovede na často kladené otázky o medikamentóznej interrupcii, ktorá zásadne zmenila globálny prístup k umelému prerušeniu tehotenstva

Medikamentózna interrupcia je bezpečná, účinná a nevyhnutná pre rozšírenie prístupu k interrupčnej starostlivosti po celom svete.

V uplynulých rokoch dopyt po medikamentóznej interrupcii vo svete prudko vzrástol a v mnohých krajinách sa stala najčastejšie využívanou metódou interrupcie. Medikamentózna interrupcia poskytuje pacientkam väčšie súkromie a flexibilitu a zároveň umožňuje prístup k interrupcii aj pacientkam, ktoré žijú na miestach bez dostupných zdravotných zariadení či majú nižší príjem.

Centrum pre reprodukčné práva sa venuje ochrane a podpore prístupu k medikamentóznej interrupcii po celom svete. Nižšie sa môžete dočítať odpovede na niektoré z najčastejšie kladených otázok o medikamentóznej interrupcii.

Čo je medikamentózna interrupcia?

Medikamentózna interrupcia, tiež „interrupcia pomocou liekov“ či „interrupčná tabletká“, je bezpečná a účinná metóda umelého prerušenia tehotenstva. Svetová zdravotnícka organizácia (SZO) pre ňu odporúča použitie dvoch látok: mifeprištonu, ktorý blokuje účinok hormónu progesterón, potrebného na udržanie tehotenstva, a následne misoprostolu, ktorý vyvolá rozšírenie krčka maternice a kontrakcie maternice. SZO však udáva, že aj misoprostol samotný môže vyvolať prerušenie tehotenstva bezpečným a účinným spôsobom.

Aké sú výhody medikamentóznej interrupcie?

Medikamentózna interrupcia môže byť poskytovaná v rámci ambulantnej starostlivosti – a v mnohých krajinách aj nezdravotníckymi pracovníkmi či pracovníčkami alebo prostredníctvom telemedicíny – čo umožňuje jej poskytovanie v oblastiach, v ktorých sú interrupčné služby inak ťažko dostupné. Medikamentózna interrupcia je tiež v priemere lacnejšia ako mnohé iné bežné formy interrupčnej starostlivosti, čo ju robí prístupnejšou aj pre ľudí s nižším príjmom. Medikamentózna interrupcia navyše umožňuje pacientkam prerušenie tehotenstva doma či na inom preferovanom mieste, poskytujúc im tak väčší priestor pre vlastné rozhodovanie o svojej interrupčnej starostlivosti.

Čo vieme o bezpečnosti a účinnosti medikamentóznej interrupcie?

Významné zdravotnícke a lekárske organizácie považujú medikamentóznú interrupciu za bezpečnú a účinnú. SZO označuje mifeprišton a misoprostol ako esenciálne lieky a uznáva, že osoby vyhľadávajúce interrupčnú starostlivosť si môžu tieto lieky bezpečne podať svojpomocne, aj bez priameho dohľadu zdravotnej pracovníčky.

Medikamentózna interrupcia je pre prerušenie tehotenstva účinná vo viac ako 95% prípadoch. V zriedkavých prípadoch môžu tehotné osoby pre úspešné prerušenie tehotenstva potrebovať ďalšie lieky či aspiráciu. Vedľajšie účinky tejto formy interrupcie bývajú zvyčajne menej závažné a môžu zahŕňať krvácanie alebo kŕče maternice.

Čo hovoria o medikamentóznej interrupcii medzinárodné inštitúcie?

Viacere medzinárodné inštitúcie vnímajú medikamentóznú interrupciu ako kritickú pre ľudské práva. Výbor Organizácie Spojených národov pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva vo svojom komentári k právu na zdravie rozpoznáva povinnosť zmluvných štátov poskytovať všetky liečivá na Modelovom zozname esenciálnych liekov SZO, ktorý zahŕňa aj lieky používané pre medikamentóznú interrupciu. V roku 2016 Výbor vydal dodatočný komentár, ktorý ako esenciálne lieky špecificky uvádza aj „lieky pre umelé prerušenie tehotenstva“.

Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach tiež chráni „právo každej osoby:... b) užívať plody vedeckého pokroku a jeho využitia...“, pričom interpretácia tohto práva zahŕňa aj farmaceutický pokrok, vrátane medikamentóznej interrupcie. Maputo protokol za určitých podmienok navyše rozpoznáva aj právo na medikamentóznú interrupciu a Africká komisia od svojich členských štátov vyžaduje „zabezpečiť, aby existujúce právne rámce umožnili prístup k medikamentóznej interrupcii...“ v prípadoch ohrozenia života ženy.

Vyžaduje medikamentózna interrupcia následnú starostlivosť?

Podľa Usmernenia k interrupčnej starostlivosti od SZO nie je po typickej medikamentóznej interrupcii zo zdravotných dôvodov potrebná bežná kontrolná prehliadka, no niektorí poskytovatelia ju môžu v krátkej nadväznosti ponúkať.

Áké sú obmedzenia maximálneho gestačného veku, v rámci ktorého možno medikamentóznú interrupciu podstúpiť?

Podľa Usmernenia SZO možno medikamentóznú interrupciu pod dohľadom vyškolenej poskytovateľky či vyškoleného poskytovateľa podstúpiť bezpečne v priebehu celého tehotenstva.

V prípade svojpomocného riadenia medikamentóznej interrupcie SZO odporúča, aby boli osoby tehotné kratšie ako 12 týždňov a mali „prístup k presným informáciám a vyškolenému zdravotníckemu pracovníkovi alebo pracovníčke (v prípade, že potrebujú alebo chcú podporu v ktorejkoľvek fáze tohto procesu)“. Bližšie informácie ku svojpomocnému podaniu medikamentóznej interrupcie môžete nájsť v nasledujúcej časti.

Self-manažment medikamentózne interrupcie

Čo je self-manažment medikamentózne interrupcie?

Svojpomocne riadené medikamentózne interrupcie sú medikamentózne interrupcie, ku ktorým dochádza mimo zdravotného zariadenia. Často zahŕňajú svojpomocné zaobstaranie interrupčných liekov a ich podanie v domácom prostredí bez dohľadu zdravotného personálu či lekára alebo lekárky.

Prečo sa niekto môže rozhodnúť pre svojpomocné riadenie interrupcie?

Ľudia sa môžu rozhodnúť pre samostatne riadenú interrupciu v podmienkach, kde je ich prístup k interrupcii obmedzovaný faktormi, ako sú právne reštrikcie, procedurálne prekážky alebo nedostatok lokálnych poskytovateľiek či poskytovateľov. Self-manažment interrupčnej starostlivosti môže v niektorých prípadoch poskytnúť väčší pocit kontroly a vlastného rozhodovania nad prerušením svojho tehotenstva. Pre niektoré osoby, najmä z historicky marginalizovaných skupín, môže byť svojpomocne riadená interrupcia prijateľnejšou pre obavy spojené s formálnym zdravotníckym systémom, napríklad kvôli obavám zo zlého zaobchádzania zo strany personálu.

Aké právne riziká sú spojené so svojpomocným riadením interrupcie?

Právne presadzovanie obmedzení self-manažmentu interrupcií sa v praxi veľmi líši. V obzvlášť reštriktívnych podmienkach môže dochádzať aj k striktnému presadzovaniu zákonov kriminalizujúcich interrupcie či k zastrašujúcim kampaniam, ktoré dávajú úradom právnu zámienku na prenasledovanie osôb vyhľadávajúcich či poskytujúcich zdravotnú starostlivosť. V určitých systémoch môže tehotným za samostatné riadenie svojej interrupcie hroziť zatknutie, obťažovanie zo strany polície, stíhanie či väzenie; v iných systémoch môže byť self-manažment interrupcie nezákonný, no nespadá pod právomoci prokuratúr. Právne riziká sa teda výrazne líšia v závislosti od miestnych podmienok.

Samostatne riadené interrupcie bývajú často obmedzované ešte výraznejšie ako iné formy interrupčnej starostlivosti. Aj v podmienkach, v ktorých je medikamentózna interrupcia ako taká legálna, môžu špecifické zákony, regulácie či usmernenia vyžadovať zapojenie zdravotného personálu, aby jej vykonanie bolo legálne. V krajinách, ako sú Bolívia, Nepál, Rwanda či USA, boli zdokumentované prípady zatknutia ľudí za svojpomocné podstúpenie interrupcie aj napriek tomu, že interrupcia bola za určitých podmienok legálna.

